

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/aktualnosci/246774,Wydarzenia-zwiazane-z-87-rocznica-wybuchu-II-wojny-swiatowej.html>

01.09.2026, 07:53

Wydarzenia związane z 87. rocznicą wybuchu II wojny światowej

Uroczystość przy pomniku Żołnierzy Września 1939 roku na Cmentarzu Wojska Polskiego w Kielcach, akcja „Zapal znicz pamięci dla Westerplatte” czy promocja książki dr Karoliny Trzeskowskiej-Kubasik, pt. „Terror niemiecki na terenie Kreishauptmannschaft Busko w latach 1939-1945”. Zapraszamy do udziału w wydarzeniach, związanych z 87. rocznicą wybuchu II wojny światowej.

01.09.2026

Wojewódzkie obchody 87. rocznicy wybuchu II wojny światowej rozpoczną się 1 września (we wtorek), o godzinie 12.00, na Cmentarzu Wojsk Polskich, przy pomniku Żołnierzy Września 1939 roku.

Tło historyczne wydarzeń sprzed 87 lat przedstawi Edyta Krężolek, kierownik Referatu Edukacji Narodowej Delegatury IPN w Kielcach.

Organizatorzy: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego i Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego. Współorganizatorzy: Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, Urząd Miasta Kielce, Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach.

Natomiast już od rana pracownicy kieleckiej delegatury IPN przy wsparciu żołnierzy 10. Świętokrzyskiej Brygady Obrony Terytorialnej im. mjr. cc. Eugeniusza Gedymina Kaszyńskiego, ps. „Nurt”, 3. Sandomierskiego Batalionu Radiotechnicznego im. ppłk. Antoniego Wiktorowskiego ps. „Kruk” oraz pracowników krakowskiego Oddziału IPN odwiedzą miejsca w województwie świętokrzyskim, gdzie spoczywają żołnierze, broniący w dniach od 1 do 7 września 1939 r. Wojskowej Składnicy Tranzytowej na Westerplatte. Na wielu nekropoliach będą towarzyszyć nam członkowie rodzin, samorządowcy oraz grupy młodzieży szkolnej.

Obecnie na terenie województwa świętokrzyskiego znamy lokalizację 35 grobów, na 26 cmentarzach.

Lista nekropolii poniżej.

Akcja „Zapal znicz pamięci dla Westerplatte”. Fot. IPN Kielce

Pomnik Żołnierzy Września 1939 roku na Cmentarzu Wojska Polskiego w Kielcach.

Zapraszamy także na godz. 17.00, do Domu Zdrojowego w Busku-Zdroju, gdzie odbędzie się promocja najnowszej książki dr Karoliny Trzeskowskiej-Kubasik z Instytutu Pamięci Narodowej. Publikacja nosi tytuł „Terror niemiecki na terenie Kreishauptmannschaft Busko w latach 1939-1945”.

Terror okupacyjny w latach 1939-1945 na terenie Kreishauptmannschaft Busko to temat rzadko podejmowany w historiografii polskiej. Pewnym paradoksem jest, że po ponad 80 latach od zakończenia wojny nie doczekaliśmy się monografii, przedstawiającej szczegółowo to zagadnienie.

W literaturze poświęconej przebiegowi II wojny światowej na wspomnianym terytorium dominuje nurt, koncentrujący się na działalności podziemnej, natomiast marginalnie potraktowano problematykę represji niemieckich. Do dziś większość miejsc kaźni pozostaje zapomnianych. Co więcej, w historiografii polskiej funkcjonuje mit łagodnego przebiegu okupacji niemieckiej na tym terytorium. Autorka dokonała wielu ustaleń, które przeczą powyższej opinii. Według niej w latach 1939-1945 na terenie Kreishauptmannschaft Busko funkcjonowało 29 obozów różnego rodzaju, a także 28 aresztów i jedno więzienie. W czasie okupacji niemieckiej śmierć poniosło co najmniej 12 374 mieszkańców Kreishauptmannschaft Busko, 20 tys. osób wywieziono na roboty przymusowe do III Rzeszy, a ponad 4 tys. do niemieckich nazistowskich obozów koncentracyjnych.

Książka powstała w ramach projektu Instytutu Pamięci Narodowej „Terror okupacyjny na ziemiach polskich w latach 1939-1945”.

Spotkanie autorskie w Busku-Zdroju poprowadzi dr Tomasz Domański z Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach.

Wstęp wolny.

Organizatorzy: Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach, Urząd Miasta i Gminy Busko-Zdrój. Współorganizator: Buskie Samorządowe Centrum Kultury.

Karolina Trzeskowska-Kubasik

Terror niemiecki na terenie Kreishauptmannschaft Busko w latach 1939–1945

Terror niemiecki na terenie Kreishauptmannschaft Busko w latach 1939-1945. Okładka książki dr Karoliny Trzeskowskiej-Kubasik
Alfabetyczny spis Westerplaczyków i miejsc ich spoczynku w województwie

świętokrzyskim:

- Wacław Bacharz, Rogów, cmentarz parafialny (28-520 Rogów);
- Stanisław Bałtowski, Starachowice, cmentarz parafialny przy ul. Polnej, sektor 33, rząd 9;
- Władysław Baran, Sandomierz, cmentarz św. Pawła, miejsce II, 76;
- Piotr Borowiec, Starachowice, cmentarz parafialny przy ul. Polnej, sektor 30, rząd 10;
- Władysław Domoń, Kielce, cmentarz prawosławny przy ul. Ściegiennego 14;
- Bronisław Drobek, Brzostków, cmentarz parafialny;
- Stefan Gajda, Kazimierza Wielka, cmentarz parafialny, sektor B7, rząd 6, grób 4;
- Feliks Głowacki, Chybice, cmentarz parafialny;
- Józef Grudzień, Rachwałowice, cmentarz parafialny;
- Jan Hajduszkiewicz, Jędrzejów, cmentarz parafialny przy ul. Cmentarnej 28, sektor XXXIV;
- Czesław Kołton, Sarnówek Duży, cmentarz parafialny, sektor B, rząd 6, kwatera 19;
- Jan Korus, Zagnańsk, cmentarz parafialny;
- Zenon Kubicki, Nawarzyce, cmentarz parafialny;
- Stefan Kulczyński, Mniów, cmentarz parafialny, sektor A, grób 1818;
- Józef Kutera, Krynki, cmentarz parafialny;
- Władysław Łakomic, Skarżysko-Kamienna, cmentarz parafialny przy ul. Legionów 64;
- Franciszek Łojek, Zborówek, cmentarz parafialny, sektor E, grób 354;
- Józef Michalik, Kazimierza Mała, cmentarz parafialny, sektor F, grób 1615;
- Stefan Misztalski, Kielce, cmentarz komunalny przy ul. Cmentarnej 5, kwatera GM 7, rząd 9, grób 6;
- Bolesław Nidziński, Małogoszcz, cmentarz parafialny przy ul. Cmentarnej 5A;
- Leon Pająk, Kielce, cmentarz Stary, sektor I-C, rząd 4, grób 11;
- Józef Paszkowski, Kielce, cmentarz Piaski, kwatera 5, rząd 12, grób 29;
- Marian Pociecha, Wąchock, cmentarz parafialny przy ul. św. Rocha 31, sektor B2, rząd 6, grób 12;
- Stanisław Pokrzywka, Bodzentyn, cmentarz parafialny, sektor B;
- Julian Rejmer, Kielce, cmentarz Stary, kwatera 9C, mogiła 170A;
- Edward Rokicki, Pierzchnica, cmentarz parafialny, 7 rząd od końca cmentarza;
- Bolesław Rybak, Kielce, cmentarz prawosławny;
- Ignacy Skowron, Brzeziny, cmentarz parafialny, sektor A3, rząd 5, grób 2;
- Władysław Stopiński, Skarżysko-Kościelne, cmentarz parafialny, sektor E, rząd 10, grób 3;
- Jan Stradomski, Kazimierza Wielka, cmentarz parafialny, sektor B4, rząd B, grób 9;
- Bolesław Więckowicz, Kozłów, cmentarz Stary, sektor B, grób 277;
- Bronisław Zając, Busko-Zdrój, cmentarz parafialny, sektor 12, grób 3862;
- Stanisław Zając, Zborówek, cmentarz parafialny, sektor G, grób 502;
- Jan Zdeb, Kozłów, cmentarz Stary, sektor E, grób 614;
- Stanisław Zych, Piekoszów, cmentarz parafialny, kwatera 5, rząd 3, grób 12.

[Poprzedni Strona](#)

Kielce

Kielce

II wojna światowa

Zapowiedź